על אלו מומין פרק ששי בכורות לח.

כמלא נקב של עוי. שעושין בו נקב ותוקעין בו יתד לקשור לזעות העור. אלמא מקדח הוי כמלא ומאי איכא בין ב"ש ובין ב"ה: **איסיק.** רב תחליפא: **וא"ל רב חסדא שמא מקדח.** דקאמר ב"ש בגובלגות מקדח ומיסומו שניו דלאחר שנעשה המור מלדדין את המקדח וזוטל מלידי הנקב [יח] ומרחיבין את הנקב כדי שיכנס מקדח ויוצא בריוח והיינו חיסום שוטל מה שחיסם וסותם את הנקב ואינו מניח ליכנס המקדח ברוחב ומקדח וחיסומו הוי יותר מכלא: **א"ל רב אחליפא.** לרב חסדא לא תימא שמא אלא תימא ודאי מקדח וחיסומו שניו: **ולריך אתה לאסלוה עליה.** כלומר יכול אתה לאמוד על דבר זה: **כחוקיה אבי עקש.** שנאמר על עדותו שלא היה [יט] תלמיד חוכם עליו: **אין לו אחוריים לחליקה.** שאין אחוריו תלוקים מתוכו דלא אמרינן אם נטמא גבו גבו טמא ותוכו יטהור אלא אם (כ) נטמא (כא) גבו נעמא תוכו. אותו לד שמסתמכין בו קרי תוך אע"ג דאין בו בית קיבול: **וקפריך כלי חרס בתוכו אלה רחמנא.** דאין מטמא אלא מתוכו דכתיב וכל כלי חרס אשר יפול מהם אל תוכו וגו' [ויקרא יא]: **כנגדו בכלי שטף.** כלומר דכוותיה בכלי שטף שאין לו גמי תוך אין לו אחוריים [כא] ולקמן מפרש לה. כלי שטף כלי עץ דכתיב [ויקרא טו] וכל כלי עץ ישטף במים ולקמיה פריך וכי אין לו תוך מי מקבל פשוטי כלי עץ טומאה. ואיכא דאמרי כלי שטף היינו כלי מתכות וטעות הוא כילם דא"כ אמאי פריך לקמן מי מקבלי פשוטי כלי שטף טומאה ולאו פירכא היא דודאי פשוטי כלי מתכות טמאים: **הא קמ"ל כו'.** להכי תנייה לכלי שטף בכלי חרס דהיכא דיש לו תוך נטמא תוכו נטמא גבו: **אי בטומאה דאוריייתא הכי נמי.** דפשיטא לן שאם נטמא גבו נטמא תוכו כין יש לו תוך כין אין לו תוך והכא במאי עסקינן בדיש לו תוך נטמא גבו לא נטמא תוכו וכאין לו תוך אינטריך לאשמועי דנטמא תוכו נטמא גבו נטמא גבו נטמא תוכו בטומאה דרבנן כלי שנטמאו אחוריו במשקין טמאין: **תוכו אוגנו.** דהיינו בית קיבול התמתון שיושב עליו. ל"א אוגנו [כב] שפתו: **אוגו.** זהו מה שעושין בחביות של חרס לבית אחיזה עקוריו מנסי"ו: **ידיו.** כגון כלי חרס שעושין לו זוג לאחוריו [כג] **וזכה.** כגון רוקו וזוכו [כד] דהוי אב הטומאה ומטמא כלי מדאוריייתא אפי' אדם כדכתיב [ויקרא טו] וכי יירוק הזב וגו': **הלכך שויוה רבנן.** לכלי שטף דטמא בטומאת דרבנן: **דמדאוריייתא דנפשיה.** דכלי שטף משום דעבדו רבנן היכירא לחקל בטומאת משקין כי היכי דלא יעבדו ביה היכירא שום חלוק כי היכי דלא לישרוף עליה תרומה וקדשים: אי הכי אין לו תוך. לכלי שטף ליעבדיר ביה היכירא שום חלוק כי היכי דלא לישרוף עליה תרומה וקדשים. לא צריך רבינו דעבדו היכירא חלוקה ביש לו תוך בטומאה דרבנן מידע ידעי דכי אין לו תוך ונטמא במשקין דרבנן דאין שורפין עליו תרומה וקדשים והשתא כי יש לו תוך אין שורפין כ"ש בשאין לו תוך: ואי אין לו תוך בכלי שטף מדאוריייתא בר קיבולי טומאה הוא בתמיהא דבקאמר בטומאה דאוריייתא הכי נמי: והא דומיא דשק בעינן. והא כיון דאין לו תוך אינו מטלטל מלא וריקן. בהנך כלי שטף דחזו למדרסות לישיבה מקבל טומאה דאוריייתא דאע"ג דלית בהו תוך כדאמרינן במסכת שבת בפ' אמר ר' עקיבא בגון דיחדינהו לאשתו נדה: אי הכי כלי חרש נמי. כי אין לו תוך אמאי אינו מטמא לדעתיה דר' יצחק בר אבין דקאמר משום דאין מדרס בכלי חרש מפרש **צריך** אתה להתלות בחוקיה שהוא אבי עקש. פירוש צריך אתה לעדות כדי לישב הדבר שאין לנשבעה מכח קושיא כי בדוק לי שכך אמר שמואל כמו עדות חזקיה אבי עקש היה לשון דברי מיוסד [לד] ומתרץ ליה בסמוך: **בנגדו** בכלי שטף כו'. בכלי עץ טופל לשון זמ כדמיב בהו [וכל] כלי עץ ישטף במים כלפיהם בקונעדם ומליגו לעיל דכלי מתכות כמו כן מיקרו כלי שטף משום דכתיב בהו ומוכך ושוטף במים והא דפריך לקמן ואין לו תוך בכלי שטף מדאוריייתא כר קמולי טומאה היא דומיא דשק בעינן פטיעות ליה לאיירי נמי בכלי עץ בכל הנהו דמיקרו כלי שטף מלא נקט כלי מתכות: **אין** לו אחוריים לחלוקה נטמא. תוך קרי אותו לד שמגיעין להשמטת בו: **הרי הוא בכלי חרס נטמא תוכו נטמא גבו.** על כרחו לטמא אמרים קאמר דלא נפקא מינה מידי למילתא אמרינן וקשה מכלן לגירסת רבינו שמואל דשבת (דף טח.) דמשמע דכלי חרס אין מטמאין מגבייהו כלל ובפס"ק דחולין (דף כד.) אמרינן דאיירי כלי חרס טמא [לה] ונגבו טהור) היינו דלא [לו] מקבל טומאה מגבו אבל מטמא אחרים מגבו כדמנינ בתוכת כהנים מרוחה מדת לטמא ממדת ליטמא שמטמא אחרים מאחוריו ואינו מיטמא מאחוריו ועוד אמרי' בפרק המפלת (נדה דף ס.) לתנן היוצא מן התנור טופח דחשיב יד להוליא טומאה [לו] דלא עדיפא מגב ואין לומר דעדיפא ואיירי אפי' לכהנים דהתנא בתוספתא [לז] דאין טומאה לכלי חרס אלא מאחיריו ודהיסטו ועוד דדרשינן הא יש למיד פתיל עליו טהור ומי לא עסקינן [לח] דימדעינו לאשמו נדה ואע"ג דכרים מוגיא דהטור והרוטב (חולין דף קיח.) משמע דסבר ב"ש דיד [מ] [לט] כל תנור לכהנים ולהוליא ועדיף מגבו [מא] בתמקנת לרבינו לגמרמר הכי [מב]: **בהנך** דחזו למדרסות. אבל שאר שטוט כלי עץ הטוהרי ודינים פירשתי בפ' המוכר את הבית (ב"מ סו.) ובפ' כל מערבין (עירובין דף לא.): **וסימנין**

דמדאוריייתא אין אוכלין ומשקין מטמאין כלי. בפ"ק דפסחים (דף יח.): **משום משקה דזב וזבה.** דהוי אב הטומאה ומטמא כלי מדאוריייתא אפי' אדם כדכתיב [ויקרא טו] וכי יירוק הזב וגו': **הלכך שויוה רבנן.** לכלי שטף דטמא במשקין [מג] [מד]: **דכלי חרס.** דאוריייתא דאם נטמא גבו לא נטמא תוכו: **ולא שויוה רבנן בטומאה דאוריייתא דנפשיה.** לכלי שטף משום דעבדו רבנן היכירא לחקל בטומאת משקין כי היכי דלא יעבדו ביה היכירא שום חלוק כי היכי דלא לישרוף עליה תרומה וקדשים. דהא אפי' נגעו משקה זב חבר מחמאין לא מקבלי טומאה אלא מאוכל ואי משום דכתיב [שם] וכלי חרס אשר יגע בו הזב וגו' הוא מפורש [מה] (בנמסכת נדה) (דף מג) דבהסיטו מיטמאין [מו] דאיתיה מגעו שהוא כטולו הוי אומר זה היסט: **ואין לו תוך בכלי שטף דאוריייתא כר קבולי טומאה הוא.** דאינטריך רבנן למיגזר בהו משקין ועוד [מז] דאמרן נעיל אי בטומאה דאוריייתא ה"ג לא אינטריך לאשמועינן דאין לו אחוריים לחליקה: **דומיא דשק בעינן.** דכתיב [ויקרא יא] מכל כלי עץ אם לא עור אם שק אינתקן כלי עץ לשק: **מלא וריקן.** דיש לו בית קיבול: **בהנך דחזו למדרסות.** כגון כסא וספסל דמקבלי טומאה ע"י מדרס: **א"ה כללי חרס נמי.** נגזור טומאה באין לו תוך בהנך דחזו למדרסות: **"אין מדרס בכלי חרס.** [מח] שיכבר אם אדם יושב עליו: **רב אפא אמר.** הא דאמרת [מט] עשית ב"ש ואמר ב"ה אמר לאו איכא: **דמקדח גדול שניהו.** במשנה דמטלוה העשוי בידי אדם דמקדח גדול [נ] דהוי כמלא מיזוגית אבל מקדח סתם בגיר מכלא וב"ש במקדח סתם קאמרי: **כאיזה מקדח אמרו.** ב"ש בגובלגות כמלא מקדח בקטן של רופאים שקודדין בו את הראש לתקן את המכה: **הניחא לר"מ כו' ואם אפי' לר"מ מי ניחא.** אם כן דשיעורא דב"ש זוטר הוה ליה מקולי ב"ש דהיינו קולא דבשיעורא זוטא כי האי פריחה לה [נא] טומאת גובלגות: **ואם איתא מנן.** בעדיות (פ"ה משנה ה) שאם דברים מקולי ב"ש אב לא תנן: **אלא נירוגים שניהו.** דהוי במקדח גדול אבל כמלא [נב] דקאמרי ב"ה זוטר אפי' ממקדח קטן של רופאים הלכך אפי' לר"מ שיעורא דב"ש נפיש: **הרי בעינן דק.** כלומר הרי שם בעינן דק טייל"ש: **מכלול.** מפרש [נג] מאי היא: **תלזון.** חולי אם שקורין לימו"ן: **נתם.** מפרש בגמרא [שם]: **ועלבה.** מיי"ל: **נכן הפוסק בסירא.** מיכל אחת שהיא שכנעין לשמור. שחור הוא שקורין פרוילי"ש אמשם מרחית העין בלה. ואם מוט של נכן יוצא מן הנכן ופוסק מותה שורה ונכנס בשחור הוי מוס: **שחור ונכנס נכנס.** אם מוט (נ) השחור יוצא מן השחור ופוסק בסירא ונכנס נכנס: **אינו מוס.** שאין מומין נכנס נלאו עין הוא אלא שומן העין: **גמ' מולת**

צריך אתה להתלות בחוקיה שהוא אבי עקש. פירוש צריך אתה לעדות כדי לישב הדבר שאין לנשבעה מכח קושיא כי בדוק לי שכך אמר שמואל כמו עדות חזקיה אבי עקש היה לשון דברי מיוסד [לד] ומתרץ ליה בסמוך: **בנגדו** בכלי שטף כו'. בכלי עץ טופל לשון זמ כדמיב בהו [וכל] כלי עץ ישטף במים כלפיהם בקונעדם ומליגו לעיל דכלי מתכות כמו כן מיקרו כלי שטף משום דכתיב בהו ומוכך ושוטף במים והא דפריך לקמן ואין לו תוך בכלי שטף מדאוריייתא כר קבולי טומאה היא דומיא דשק בעינן פטיעות ליה לאיירי נמי בכלי עץ בכל הנהו דמיקרו כלי שטף מלא נקט כלי מתכות: **אין** לו אחוריים לחלוקה נטמא. תוך קרי אותו לד שמגיעין להשמטת בו: **הרי הוא בכלי חרס נטמא תוכו נטמא גבו.** על כרחו לטמא אמרים קאמר דלא נפקא מינה מידי למילתא אמרינן וקשה מכלן לגירסת רבינו שמואל דשבת (דף טח.) דמשמע דכלי חרס אין מטמאין מגבייהו כלל ובפס"ק דחולין (דף כד.) אמרינן דאיירי כלי חרס טמא [לה] ונגבו טהור) היינו דלא [לו] מקבל טומאה מגבו אבל מטמא אחרים מגבו כדמנינ בתוכת כהנים מרוחה מדת לטמא ממדת ליטמא שמטמא אחרים מאחוריו ואינו מיטמא מאחוריו ועוד אמרי' בפרק המפלת (נדה דף ס.) לתנן היוצא מן התנור טופח דחשיב יד להוליא טומאה [לו] דלא עדיפא מגב ואין לומר דעדיפא ואיירי אפי' לכהנים דהתנא בתוספתא [לז] דאין טומאה לכלי חרס אלא מאחיריו ודהיסטו ועוד דדרשינן הא יש למיד פתיל עליו טהור ומי לא עסקינן [לח] דימדעינו לאשמו נדה ואע"ג דכרים מוגיא דהטור והרוטב (חולין דף קיח.) משמע דסבר ב"ש דיד [מ] [לט] כל תנור לכהנים ולהוליא ועדיף מגבו [מא] בתמקנת לרבינו לגמרמר הכי [מב]: **בהנך** דחזו למדרסות. אבל שאר שטוט כלי עץ הטוהרי ודינים פירשתי בפ' המוכר את הבית (ב"מ סו.) ובפ' כל מערבין (עירובין דף לא.): **וסימנין**

דמדאוריייתא אין אוכלין ומשקין מטמאין כלי. בפ"ק דפסחים (דף יח.): **משום משקה דזב וזבה.** דהוי אב הטומאה ומטמא כלי מדאוריייתא אפי' אדם כדכתיב [ויקרא טו] וכי יירוק הזב וגו': **הלכך שויוה רבנן.** לכלי שטף דטמא במשקין [מג] [מד]: **דכלי חרס.** דאוריייתא דאם נטמא גבו לא נטמא תוכו: **ולא שויוה רבנן בטומאה דאוריייתא דנפשיה.** לכלי שטף משום דעבדו רבנן היכירא לחקל בטומאת משקין כי היכי דלא יעבדו ביה היכירא שום חלוק כי היכי דלא לישרוף עליה תרומה וקדשים. דהא אפי' נגעו משקה זב חבר מחמאין לא מקבלי טומאה אלא מאוכל ואי משום דכתיב [שם] וכלי חרס אשר יגע בו הזב וגו' הוא מפורש [מה] (בנמסכת נדה) (דף מג) דבהסיטו מיטמאין [מו] דאיתיה מגעו שהוא כטולו הוי אומר זה היסט: **ואין לו תוך בכלי שטף דאוריייתא כר קבולי טומאה הוא.** דאינטריך רבנן למיגזר בהו משקין ועוד [מז] דאמרן נעיל אי בטומאה דאוריייתא ה"ג לא אינטריך לאשמועינן דאין לו אחוריים לחליקה: **דומיא דשק בעינן.** דכתיב [ויקרא יא] מכל כלי עץ אם לא עור אם שק אינתקן כלי עץ לשק: **מלא וריקן.** דיש לו בית קיבול: **בהנך דחזו למדרסות.** כגון כסא וספסל דמקבלי טומאה ע"י מדרס: **א"ה כללי חרס נמי.** נגזור טומאה באין לו תוך בהנך דחזו למדרסות: **"אין מדרס בכלי חרס.** [מח] שיכבר אם אדם יושב עליו: **רב אפא אמר.** הא דאמרת [מט] עשית ב"ש ואמר ב"ה אמר לאו איכא: **דמקדח גדול שניהו.** במשנה דמטלוה העשוי בידי אדם דמקדח גדול [נ] דהוי כמלא מיזוגית אבל מקדח סתם בגיר מכלא וב"ש במקדח סתם קאמרי: **כאיזה מקדח אמרו.** ב"ש בגובלגות כמלא מקדח בקטן של רופאים שקודדין בו את הראש לתקן את המכה: **הניחא לר"מ כו' ואם אפי' לר"מ מי ניחא.** אם כן דשיעורא דב"ש זוטר הוה ליה מקולי ב"ש דהיינו קולא דבשיעורא זוטא כי האי פריחה לה [נא] טומאת גובלגות: **ואם איתא מנן.** בעדיות (פ"ה משנה ה) שאם דברים מקולי ב"ש אב לא תנן: **אלא נירוגים שניהו.** דהוי במקדח גדול אבל כמלא [נב] דקאמרי ב"ה זוטר אפי' ממקדח קטן של רופאים הלכך אפי' לר"מ שיעורא דב"ש נפיש: **הרי בעינן דק.** כלומר הרי שם בעינן דק טייל"ש: **מכלול.** מפרש [נג] מאי היא: **תלזון.** חולי אם שקורין לימו"ן: **נתם.** מפרש בגמרא [שם]: **ועלבה.** מיי"ל: **נכן הפוסק בסירא.** מיכל אחת שהיא שכנעין לשמור. שחור הוא שקורין פרוילי"ש אמשם מרחית העין בלה. ואם מוט של נכן יוצא מן הנכן ופוסק מותה שורה ונכנס בשחור הוי מוס: **שחור ונכנס נכנס.** אם מוט (נ) השחור יוצא מן השחור ופוסק בסירא ונכנס נכנס: **אינו מוס.** שאין מומין נכנס נלאו עין הוא אלא שומן העין: **גמ' מולת**

מסורת הש"ס

(א) [נ"ל דתענית], ב) כרסות פב. מגיעה כב: נדה ה: כלים פב"ה מ"ו. ג) שבת פז: קמב: מגיעה כו: [מנחות לו:], ד) שבת פב. ה) תחלות פ"ב מ"ג. ו) [ועיינ כ"ל במשה שבמשניות וכפי' הרב זקן בהתא"ם], ז) בפ"ח: חולין, ח) [נמ"ב (תכלת דגים פרשת ג) וכ"כ רש"י שבת פב. כפס ה"ל וכ"כ רש"י בחומש פ' מטות מי פ"ב וכן כרש"י ביצה לב. ד"ה ומומחות], ט) [נ"ל ועיינמ], י) ב"ק, כ) רפ"ו דכלים, ל) ב"ל של מנחר, מ) ר"מ בחמקנת לא בהרשע כי ב"ה, נ) [ועי"ש תוס' שבת מז. ד"ה ה"ג ותוס' חולין מד: ד"ה ונגו].

הגהות הב"ח

(א) בפשנה בפסור ונכנס בלבן אינו מום שאין מימיו בלבן: (ב) רש"י ד"ה אין לו וכו' אלא אם נטמא תוכו נטמא גבו נעמא גבו נעמא תוכו: (ג) ד"ה הלכך וכו' בתמקנין כטומאה דכלי חרס כנ"ל וכנ"ל: (ד) ד"ה ולא שייוה וכו' מפוס מפקה דב ובכו' בגדול הוא לכו': (ה) ד"ה בחמקנת כלי חרס כפוס ד"ה בחמקנת יולא מן הפמור שבעין ופוסק:

גליון הש"ם

רש"י ד"ה אין מדרס בכלי חרס ששבר. וכ"כ רש"י עירובין קד ע"ב וע' שבת פד ע"א וע"ש:

לעזי רש"י

מגשריו [אנש"א]. אוזן, יריה (של כלי).
טייל"א. קרום על העין שמצמצם את הראייה.
לימרין [לימר"ן]. מחלה בעין.
מרייל [מייל"א]. כתם בעין.
מרוגיל"א. אישון (של עין).

מוסף רש"י

כלי שנטמא אחוריו. כלי עץ לו של תמכת קלמר. שטומאתן מגגן (מגיגה כב.) ככלי שטף קלמר, לפיכו כלי חרס אין מטומאתן מגגן לפיכו בטומאה לאוריייתא (ברכות נב.). במשקין. אין לך מוקה שאינו לאשון לטומאה. שלף אם נגע בכגי עצמותיו מכמים מחילה (שם). אחוריו טמאין. אע"פ שאין אדם יכלים מקבלין טומאה מן הטהור אלא מאב הטומאה, נזרו חכמים שיהו משקין מטמאין כלים מפני שאינו מוקה שכאן אב הטומאה לטמא אדם וכלים מן הטהור, כגון זוב של זב ורוקו ומימי רגלו, נזרו של כל המשקין שיטמאו כלים (שם). ובגמ"ר מגגיגה (מגיגה כב.) הלכך הוקיל וטומאה זו מדברי סופרים לאחוריו המתים. ויפלר המשקין שבו טהורים, דעבדו רבנן היכר לחודש שטומאה זו מלבריכם ולא יפרסו עליה תרומה וקדשים, כך היא מפורשת בתוספתא נדה פ"ק (מגיגה שם ובגמ"ר ברכות נב.). אבנו. שפתו הכפולה לגד חוץ ולפלי לתמחים (שם ושם). אזנו. כגון לחוץ החביות (שם ושם). דידיו. כלי שיש לו יד חוצה מהכה (שם ושם). נטמא תבנו. אפילו בטומאה דרבנן, טולו טומא (מגיגה שם). אין מדרס בכלי חרס. אלא יפה בלי אלו הוא ולא נגע לאחיו פיטור ולאינו מעמא מדרס (שבת פז.).

רבינו גרשום

אישתיק. רב תחליפא: בתר הכי אמר שמא האי כמלא מקדח גדול דקתני הכא דהוי סלע במקדח וחיסומו שניו. כאותו מקדח שנוקבין בו את החביות שהוא דק מלמטה ועב מלמעלה שאותו עב סותם את הנקב והיינו חיסום וחיסומו והיינו כמלא מקדח נכנס ויצא חשבון מיהא דבעיא דרבי אושעיא ואותו כמלא מקדח דב"ש דגלגלת דזורעי הוי מכמלא. וב"ה אמרי כדי שינשל מן הוי היינו כמלא

והכי איכא בייריהו: אמר לו רב תחליפא. יפה תירצתה וצריך אתה להיתלות עליה על תירוץ זה כמו שאנו סומכין על עדותו של חזקיה אבי עקש. כלומר שמה שאמרת הוא עיקר כאותו עדות של חזקיה: כל שאין לו תוך בכלי חרס. שאין לו בית קיבול אין לו אחוריים לחליקה. כלומר שאין חלוק עליונו מתחתונו: אלא כשנטמא תוכו נטמא גבו. כלומר כשנטמא צד אחד נטמא צד השני: כלי חרס כי אין לו תוך אמאי משמא כלל בתוכו תלה רחמנא טומאה כדכתיב וכלי חרס אשר יפול מהם אל תוכו יגאו ליה בטומאה דאוריייתא: אלא כשנטמא גבו לא נטמא תוכו אלא כלי שטף דלא גלי ביה תוכו ליה חלוקה: הכא במאי עסקינן בטומאה דאוריייתא. אי בטומאה דאוריייתא: דרבנן וכדתנן כלי ששף שניטמו אחוריו. שוליו: ורבנן הוא דגזור. דמשקין הבאין מחמת שרץ דמטמי נזירה משום מעקה זב דהוי

נמי התם: רב פפא אמר. לא צריך לתרוצי להא מקדח וחיסומו שניו אלא מקדח גדול שניהו כאן דהוי בסלע מכלל דמקדח סתם ההוא דב"ש כן גדול מכלל דזורב מבסלע וב"ה אמר כסלע ואין שיעורין אחד: הניחא לר' מאיר. דמוקים לה לההוא מקדח דגלגלת במקדח קטן של רופאים דהוי בציר מבסלע וב"ה אמרי בסלע היינו דאיכא ביניהו: אלא לרבנן. דאמרינן בגדול של לשכה דהיינו בסלע מאי איכא לסיפר: ולר' מאיר. דמוקים במקדח קטן ב"ש והתנאי ב"ה. דב"ש מקילין דכי חסר פורתא במקדח קטן טהור מלטמא באהל וב"ה מחמירי דלעולם לא טהר מלטמא עד שהחסר בסלע ואנן דתנן תנן כלומר אותן ששה דברים שהן מקולי ב"ש מנו ולא נחמן מתרץ לטעמיה דר' מאיר דסלע נרחית שניהו הכא במאור שנעשה דהויא במקדח גדול סלע סתם דב"ה הוי זוהר אפי' מקדח סתם דב"ש והוו להו ה' לקולא: רים של עין. זהו לעפעפי: הרי בעינן. כמו אז שהיה בעינן דק. בלע"ז טייל"א: תלזון נחש עינב. מפרש בגמרא: הפוסק בסירא ונכנס בשחור מן הלכן סירה הוא כמו חוש שסובב השחור: אבל אם השחור פוסק הסירה ונכנס בלבן אינו מום שאין מומין בלבן שהלבן אין קרוי עין אלא השחור:

עין משפט נר מצוה

י א מ"י פ"ב מהלכות כלים הלכה ד:
יא ב מ"י פכ"ח שם הלכה ג:
יב ג מ"י פ"ט מהלכות שאר אבות הטומאה הלכה ג
[ועי"ש מכל"מ כלים הל' ד]:
יג ד מ"י פ"ז מהלכות שאר אבות הטומאה הל' ל ב:
יד ה מ"י פ"ג מהלכות כלים הלכה ח:
טו ו מ"י פ"ח מהלכות כלים הלכה ח ופ"ט הלכה ח:
טז ז מ"י פ"ז מהלכות גזילה המקדש הל' ד טור רי"ד פי' שט:
יז ח מ"י פ שם הלכה ה:

שיטה מקובצת

(א) תיכת רב חסדא נמחק: (ב) שנינו א"ל ומתיבה רב תחליפא עד עליה בס"א אינו: (ג) ותיסומו דצריך אתה להתלות: (ד) אחורים לחליקה: (ה) לחוקיה נטמא: (ו) לחוקיה הא: (ז) תי' לא נמחק נטמא גבו לא נטמא תוכו אף [בכלי שטף נטמא תוכו נטמא] גבו נטמא גבו לא נטמא תוכו הוי הוא לא נמחק: (ח) עבדו ביה רבנן: (ט) תוך מידע ידע: (י) הבי כלי חרס: (יא) חיב: ומי נמחק: (יב) לר"מ דאמר בקטן של רופאים שניהו אלא לרבנן דאמרי בגדול של לשכה שניהו מאי: (יג) לשכה ס"א הא ניחא לר"מ אלא לרבנן מאי איכא למימר ואפי' לר"מ כו': (יד) שניהו סלע נירוגים הוי כמקדח: (טו) סתם וזהר אפי' מקדח: (טז) דיש של: (יז) מום שאין מום בלובן: (יח) הנקב ומרחיבו כדי שיכנס מקדח ויצא ברוחב: (יט) היה שם תלמיד: (כ) נטמא תוכו נטמא גבו: (כא) אחורים לחליקה ולקמן: (כב) אוגנו היינו שפתו: (כג) לאחוריו לאחוז בו הס"ד: (כד) זוזבו ומימי רגליו דהוי אב הטומאה ומטמאים כלי: (כה) כמשקין כטומאה דכלי חרס"א: (כו) משקה זב וזבה דהא אפי' כו' חבה באחוריו לא כו': (כז) משתעי קרא דאיזהו: (כח) דעוד דאמרת לעיל אי כו' ה"נ דלא אצטריך: (כט) תרס ודנשבר אם: (ל) גדול הוא דהוי: (לא) לה טומאה מגלגלת הס"ד: (לב) כטלע סתם דקאמרי: (לג) מפרש בגמרא מאי: (לד) מיישב ומתרצינן ליה: (לה) דלא יקבל טומאה: (לו) טומאה ולא צריכא מגב דאין לומר: (לז) עסקינן דאפי' יש כו' ד כדאמר בפ' אמר ר' עקיבא מי לא עסקינן ריחדינהו: (לח) דיד לתנור:

רבינו גרשום (המשך)

מדאוריייתא הלכך כיון דאיטמו במשקין דרבנן האי כלי שטף שויוה רבנן כטומאה דכלי חרס דיש לו חלוקה ולא שויוה כטומאה דאוריייתא כלומר דאין לו חלוקה לכלי שטף מן התורה בין יש לו תוך בין אין לו תוך ולהכי שויוה רבנן ככלי חרס דנטמא גבו לא ניטמא תוכו משום היכירא כי היכי דלא לשרוף עליה תרומה וקדשים: אי הכי אין לו תוך. לכלי שטף ליעבדיר ביה היכירא שום חלוק כי היכי דלא לישרוף עליה תרומה וקדשים. לא צריך רבינו דעבדו היכירא חלוקה ביש לו תוך בטומאה דרבנן מידע ידעי דכי אין לו תוך ונטמא במשקין דרבנן דאין שורפין עליו תרומה וקדשים והשתא כי יש לו תוך אין שורפין כ"ש בשאין לו תוך: ואי אין לו תוך בכלי שטף מדאוריייתא בר קיבולי טומאה הוא בתמיהא דבקאמר בטומאה דאוריייתא הכי נמי: והא דומיא דשק בעינן. והא כיון דאין לו תוך אינו מטלטל מלא וריקן. בהנך כלי שטף דחזו למדרסות לישיבה מקבל טומאה דאוריייתא דאע"ג דלית בהו תוך כדאמרינן במסכת שבת בפ' אמר ר' עקיבא בגון דיחדינהו לאשתו נדה: אי הכי כלי חרש נמי. כי אין לו תוך אמאי אינו מטמא לדעתיה דר' יצחק בר אבין דקאמר משום דאין מדרס בכלי חרש מפרש

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com